

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

ספר אוצר חיים לר' יצחק דמן עכו - 14741

תאריך עדכון אחרון 31-10-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מחשבת ישראל

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): יהודה ליבס

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: yehuda.liebes@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

נקרא קטעים מספר אוצר חיים לר' יצחק דמן עכו, בכתב יד מוסקבה ובהעתקות מכתב יד זה ומכתבי יד נוספים. בקריאתנו ננסה לעמוד על אופיו של המחבר ושל החיבור, על החוויות והפרקטיקות המיסטיות והמאגיות המיוחדות לו, על המשיחיות והאסכטולוגיה שלו ועל תמונת העולם שלו ומקורותיה המגוונים הן בספרות הפילוסופית והמיסטית (בעיקר בצופיות הערבית) והן בספרות הקבלה: בחוג קבלת הרמב"ן, קבלת ר' אברהם אבולעפיה ובחוג הזוהר. כן נדון בדרכו הפרשנית וביצירותיו המדרשיות שלו ובמקורותיו בספרות המדרשית והפסודו-מדרשית.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
הכרת ספר קבלי מופלא זה

דרישות נוכחות (%) :

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:
כאמור לעיל בתיאור הקורס

חומר חובה לקריאה:

בנוסף לקטעים שייקראו בשיעור מספר אוצר חיים (הפנייה דלהלן), יש לקרוא גם את מאמרו של אפרים גוטליב, 'הארות דבקות ונבואה בס' אוצר החיים לר' יצחק דמעכו', בספרו מחקרים בספרות הקבלה, אוניברסיטת תל-אביב תשל"ו, עמ' 231–247.

חומר לקריאה נוספת:

חיבורי ר' יצחק דמן עכו

א. אוצר החיים. החיבור לא נדפס, ואף לא נמצא כולו בכתבי היד. כתב היד העיקרי: כ"י גינצבורג (מוסקבה) 775. כתבי יד נוספים: כ"י אוקספורד 1911, כ"י אדלר 1589, כ"י ששון 919 (ועוד). חלקים מספר זה הועתקו לדפוס מחשב, הן בידי יהודה ליבס ומלילה הלנר-אשד לתרגיל קריאה בספר זה בעבר, והן בפרויקט ההוצאה לאור של הספר. הקטעים שייקראו בכתה יחולקו לתלמידים.
ב. ספר מאירת עיניים. מהדורה מדעית עם הערות ומבואות, על ידי עמוס גולדרייך. עבודת דוקטור (בהדרכת גרשם שלום), האוניברסיטה העברית בירושלים, תשמ"א (דפוס צילום של פרסומי המדרש

- ללימודים מתקדמים (תשמ"ד). ספר מאירת עיניים יצא לאור גם במהדורה אחרת, מהדורת חיים ארי' ערלאנגער, ירושלים תשל"ה, תשנ"ג.
- ג. פירוש על פרק ראשון של ספר יצירה. מהדורת גרשם שלום, קרית ספר לא (תשט"ז), עמ' 379-396 (עם מבוא על ר' יצחק). החיבור נדפס שוב (בגניבה) בתוך 'ספר יצירה עם פירוש אור יקר מהרמ"ק' (ירושלים תשמ"ט). מדובר בספר בפורמט קטן, שאינו שייך לסדרה של אור יקר בפורמט גדול, שגם שם נמצא פירושו של הרמ"ק לספר יצירה), עמ' לא-נג. בכרך זה נדפס גם (ושוב בגניבה משלום) פירוש לספר יצירה של ר' יצחק סגיא נהור, שפירושו של ר' יצחק דמן עכו הוא במידה רבה פירוש עליו.
- ד. תרגום לעברית (מערבית) והשגות על פירושו של ר' יהודה אבן מלכה לפרקי דרבי אליעזר. הוצא לאור מכ"י על-ידי הצעיר יוסף ינון פנטון, ירושלים תשא"ן. לספר יש גם מבוא חשוב לעניין ר' יצחק דמן עכו.
- ה. קטע מספר דברי הימים של ר' יצחק דמן עכו, שעניינו חיבור ספר הזוהר. נדפס לראשונה בתוך ספר יוחסין לר' אברהם זכות, מהדורת פיליפובסקי, פרנקפורט ע"נ מין תרפ"ה, עמ' 88-89. והתפרסם בנוסח מתוקן עם מחקר מפורט על ידי ישעיה תשבי, משנת הזוהר, כרך א, עמ' 28-34.
- על קטע זה ראה גם יהודה ליבס, 'שנת פטירתו של ר' משה די ליאון'.
<http://pluto.huji.ac.il/~liebes/zohar/ramdal.doc>
- ו. סגולות שונות בקבלה מעשית מאת ר' יצחק דמן עכו (לעתים בכינוי הערבי אלעכאוי) מצויות בכתבי יד שונים. כגון כ"י 278 ILAN BAR (מתכ"י בספריה הלאומית: F36619) דפים 94-97, 105-106). כ"י סינסינטי 862 HUC (מתכ"י F35506), דף 71-84; קמיע למגיפה, כ"י בניהו 315/5 (מתכ"י F43703), דף 66-68; כ"י גאסטר 603 (מתכ"י F7814), דף 9; ועוד ועוד (ראה בקטלוג מתכ"י).
- חיבור מעניין שיצא אולי מחוגו של ר' יצחק
- שערים לזקן, מהדורת אליזט וולפסון, קבלה 19 (תשס"ט), עמ' 195-278. באותו כרך (עמ' 143-194) התפרסמה גם הקדמה של וולפסון לטקסט זה, שבו הוא שוטח את השערותיו על מקורו. על הקשר האפשרי לר' יצחק דמן עכו או לחוגו ראה משה אידל, גולם, הוצאת שוקן, תל-אביב תשנ"ו, עמ' 120-121.
- מחקרים
- א. P Eitan, *Dawn Before Light As, Fishbane*, Press University Stanford, 2009.
- מונוגרפיה על ר' יצחק דמן עכו. בסוף הספר מצויה גם ביבליוגרפיה מפורטת.
- ב. אפרים גוטליב, 'הארות דבקות ונבואה בס' אוצר החיים לר' יצחק דמעכו', בספרו מחקרים בספרות הקבלה, אוניברסיטת תל-אביב תשל"ו, עמ' 231-247.
- ג. 'מדרש הלכה מיסטי המיוחס לשמעון בן שטח'. קבלה 24 (תשע"א), עמ' 153-170.
- ונחקר הובא זה מאמר של במרכזו). <http://pluto.huji.ac.il/~liebes/zohar/benshetah.doc>.
- קטע מספר אוצר החיים).
- ד. *Rabbi of Hermeneutics Mystical The :Infinite the of Wife The - NISAN*, Huss Boaz, *Isaac of Acre*, Kabbalah 5 (2000), pp. 155-181.
- ה. *Juda de ouvrages les sur Acco'd Isaac'd critiques observations Les*, Vajda George, *ben Nissim ibm Malka*, *Revue des etudes juives*, December 1956, pp. 25-71.
- ו. סנדרה ולאברג-פרי, בנסתר ובנגלה - עיונים בתולדות ה'אין סוף' בקבלה התיאוסופית, כרוב לוס אנג'לס תש"ע.
- ז. סנדרה ולאברג-פרי, תפיסת אחדות האל אצל ר' יצחק דמן עכו, הרצאה שנישאה בקונגרס העולמי למדעי היהדות, ירושלים תשס"ה, 9 עמודים בדפוס מחשב, מצויים באוסף שלום בספריה הלאומית, 6229.2.
- נ. *Mystics Messianiv :his in*, 'Metatron as Messiah on Acre of Yitzhaq .R', Idel Moshe.

Yale University Press 1998, pp. 303-306.

ט. משה אידל, 'רבי יצחק דמן עכו: קושיה פרשנית ופירוקה', בספרו שלמויות בולעות: קבלה ופרשנות (מאנגלית תרצה ארזי), הוצאת ידיעות אחרונות, תל-אביב תשע"ב, עמ' 608–621.

י. משה אידל הקדיש לר' יצחק דמן עכו עוד דיונים רבים בחיבוריו השונים, ואפשר למוצאם במפתחות בסוף הכרכים (ע"ע יצחק דמן עכו, אוצר חיים). דיונים רבים כאלה ימצאו למשל גם בספרו גולם (הנ"ל, ושם במיוחד בעמ' 117–119); 'פרקים בקבלה הנבואית', ספריית סברה, ירושלים תש"ן (בעיקר במאמרים ה, ו, ז); משה אידל, קבלה: היבטים חדשים, הוצאת שוקן, תל-אביב תשנ"ג; החסידות בין אקסטאזה למאגיה, הוצאת שוקן, ירושלים ותל-אביב תשס"א, עמ' 112–119, 181–182, 285–286 ועוד.

יא. חביבה פדיה, המראה והדיבור, הוצאת כרוב תשס"ב, לפי המפתח (ע"ע ר' יצחק דמן עכו).

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 0 %

השתתפות 0 %

הגשת עבודה 100 %

הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: